

Najlepši praznik.

(Spisal *Dragotin Trlec.*)

I.

e se razmere nič ne spremené, upam, da bomo imeli letos sveto birmo“, so oznanili gospod župnik po pridigi neko nedeljo konec pomladi. Potem so še pristavili, naj se otroci pridno učé in pripravljajo za ta zakrament tudi doma, da bo v šoli več uspeha. Oj, kako je zašumelo pri teh besedah po cerkvi! Posebno živahno gibanje je nastalo mej drobnimi glavicami gori pred altarjem. Dasi so otroci dobro vedeli, da morajo biti v cerkvi lepo mirni, in so se — v čast jim rečeno — sicer lepo vedli, jim vendar danes nekaj kar ni dalo mirovati; stari cerkovnik z modrim ovratnikom in rdečo haljo, katerega so se tako zelo bali, jih je moral parkrat prav grdo pogledati, da jim je vzel pogum in jih spravil zopet v red. Siloma udušenim občutkom veselja in radosti radi vesele novice pa so dali temveč duška, ko so se po končanem opravilu usuli iz cerkve. To je bilo govorenja, smehu in vpitja vse navprek in navskriž! I, saj to tudi ni bilo nič čudnega. Nič več se jim ni bilo bati grdogledega cerkovnika, a nemirna srca jim je navdajala vesela nada, da bodo šli letos k birmi. In to ni mala reč! Birma! Katerega dneva se pa otroci bolj veselé, katerega težje pričakujejo, kakor ravno dan sv. birme? Posebno pa otroci na kmetih; in taki so bili naši poniglavčki. Ni čuda torej, da se dečkom danes ni nič kaj mudilo od cerkve, kakor drugekrati, ampak da so se v večjih ali manjših gručah ustavljali pod veliko lipo pred cerkvijo in dalje po cesti. Nekateri so na pol vriskali, drugi so se glasno smijali, sploh vse je bilo veselo. Ta je že kazal prostor, kjer bodo stali šotori sladčičarjev, pri kojih jim bodo botri natlačili žepe in robce z medenimi štruklji, drugi je ugibal, katerega strica mu bodo stariši neki izbrali za botra in katerega bi sam najraje imel, a zopet druga dva sta se že pričkala, kateri bo več dobil od botra. No, saj so mislili ti junaki, da za kaj družega tako ni sv. birma, kakor za to, da od botrov kaj dobijo v dar.

Bolj mirne in tihe so bile deklice, vendar pa so bile tudi one v živahnem pogovoru počasi pomikajoč se po cesti. Pogovarjale so se o važnih stvareh: kako obleko jim bodo stariši kupili za birmo, kaki so neki škof in o enakem, kakor že take znajo. Nekako tiha in zamišljena je bila le Zvasnikova Anica. Ne da bi morda ne bila vesela novice, ki jo je zvedela v cerkvi; močno jo je vzradostila, le da je to radost bolj hranila v srcu, kakor je pa kazala na zunaj.

Anica je bila sploh bolj tihe in mirne narave. Njeni stariši, posestniki v vasi, kake četrte ure oddaljeni od farne cerkve, so bili najpremožnejši v celi okolici; a največje bogastvo jim je bila Anica. To lepo dekletce je bilo vzor pridnega in ubogljivega otroka. Šele prvo leto je hodila v šolo, a znala je že več, kakor marsikak star šolar, ki bi bil že dober za hlapca. Ni čuda torej, da so jo vsi radi imeli, bodisi doma ali v šoli, sploh vsak, kdor jo

je poznal. Na potu iz šole ali iz cerkve gredé s svojimi tovarišicami ni veliko govorila, raje je poslušala, kar so ji one pravile. In tako tudi danes. Ko pa je prišla domov, ni mogla več prikrivati svoje radosti. Matere se je oklenila okoli vratu ter glasno šepetala: „Mama, mamica! oh, kako sem vesela! Kaj ne, da bom šla jaz tudi k birmi?“

„Tudi bodeš šla, tudi, če boš le pridna in ubogljiva, pa če te bodo gospod pustili. Pa nikar ne bodi tako sitna“, so odvrnili z veselim nasmehom mati, „saj ne veš, če bo tako lepo, kakor si misliš!“

„O bo, bo. Saj so mi pravile učiteljeve, ki so bile lani v trgu pri birmi, kako je bilo neizrečeno lepo. Meni boste tudi kupili tako belo obleko, kakor so jo one imele, kaj ne, pa venček za na glavo?“

„Da, da, tudi venček boš dobila, pa lep šopek v roke in svitel križec okoli vratu“, so jo pobožali mati. Le ubogljiva bodi pa pridno moli, da ti bo tudi ljubi Bog dal veliko milosti pri sveti birmi. To je nje glavni namen. Tudi novo mašno knjižico ti bomo kupili, samo če znaš že kaj prida brati?“

„O znam, znam; ravno včeraj so me zopet pohvalili gospod učitelj. Sedaj se bom pa še bolj pridno učila.“

Res je takoj vzela v roke knjigo in se začela učiti. Odslej je še z večjo vnemo prebirala katekizem in berilo. Njen leto starejši brat Jožek ji je rad malo ponagajal, a ona ga je resno posvarila in se znova vtopila v črke. „Kaj bi bilo“, si je mislila, „ko bi v šoli ne znala, da bi mi še ne pustili iti k birmi! Druge tovarišice bi šle, jaz pa ne; o, kako bi me bilo sram!“

II.

Hitro je mineval čas, dan se je umikal dnevu, jeden gorak drugemu gorkejšemu; vendar pa je še prepočasi tekkel otrokom v veselem pričakovanju. Šola je že prenehala, nastopile so počitnice; le še h krščanskemu nauku so hodili oni otroci, ki so imeli letos iti k sv. birmi. Izmej teh so se oni, ki še niso bili pri prvi sv. izpovedi, tudi pripravljali nanjo. Veselili so se tega in zato so se učili še nekaj dobro. Radovedno so ugibali, kdaj bode birma; parkrat so v svoji radovednosti vprašali o tem celo gospoda v šoli, a tudi oni niso še vedeli nič gotovega.

No, slednjič se je zvedelo tudi to; birma je bila določena ravno na dan sv. Ane. Veselje Zvasnikove Anice je bilo nepopisljivo; le pomislite! Prvič k sveti izpovedi, potem pa še k birmi, kjer bo imela novo, belo obleko, venček na glavi, šopek in mašno knjižico v roki in križec okoli vratu, a to še na svojega godu dan! To ni mala stvar! Ni čuda torej, da se je s toliko vnemo učila, da je gospodu v šoli mej vsemi otroci najbolje odgovarjala. A poleg vsega tega je bila vendar tiha in ponižna. Lepo mirno je hodila za drugimi, ki so iz šole gredé skakali, vpili in nagajali drug drugemu. Trgala je navadno cvetke ob potu in jih povijala v šopke, ali je pa s kako tovarišico zapela lepo pesmico. A jedenkrat se je pa le razvnela, a za dobro stvar.

Nekega dné so se spravili mali poredneži nad ubogega Nacka, ki je bil šolar nekako iste starosti, kakor Anica in sosedov Zvasnikovim. Bil je majhen, krevljast deček, precej debel in neroden, a tudi malo bolj počasnega uma; pri tem pa je imel dobro, mehko srce in ni storil nikoli nič žalega svojim součencem. Ravno zato se ga pa niso nič bali in se radi ž njim malo pošalili. Veselilo jih je, če so ga mogli spraviti v jok, katerega je imel Nacek precej pri kraju. Onega dné so reveža na potu iz šole domov zopet vzeli v sredo mej-se in mu pridno nagajali:

„Kaj je res, da bodo tebi navezali doma starih klobukov na lica, ko boš šel k birmi?“ ga je povpraševal smeje se mlad nagajivec.

„E, beži no! kdo je pa rekel?“ je neverjetno z glavo zmajal debeli Nacek.

„Res je, res; saj sem jaz slišal, ko so to vaša mati pravili naši“, je hitel lagati Aničin brat Jožek. „Bojé se zate, da te ne bi preveč bolelo, ko te bodo škof udarili po licu.“

Vsem so se pri teh besedah okročila usta v glasen smeh, le ubogemu Nacku so se krivila na jok. „Menda pa ne udarijo tako močno“, dejal je čez nekaj časa nekako boječe, a oči so mu že plavale v solzah.

„O, udarijo, udarijo, pa še kako! Kaj še ne veš tega? kateri manj zna, kadar ga vprašajo, tistega bolj pritisnejo“, trdil je tretji paglavček.

„E, Nacek še k birmi šel ne bo; saj bi ga ne mogl zadosti udariti, ker nič ne zna“, se je oglasil zopet Jožek.

Nacku je bilo že preveč; jok, ki se mu je dolgo zbiral okoli ustnic, je spustil na glas, a drugi so se veselo in zadovoljno zakrohotali. A kmalu jih je minilo veselje in smeh. Anica, ki je dosedaj mirno šla za drugimi, je molcé poslušala, kako so nagajali Nacku; revček se ji je sicer smilil, vendar se pa ni hotela vmešavati v take prepire. Ko ga je pa videla jokati, jo je premoglo. Močno se je razhudila nad poredneži, oštela in okarala jih je, češ, kako je grdo, da se norčujejo iz svojega tovariša, in jim slednjič zapretila, da jih zatoži v šoli: „Le čakaj, Jožek, s teboj bova pa že doma poračunila“, zagrozila je potem svojemu bratu. „Sram te bodi, da si še ti tako neumen, kakor so drugi!“ Dečki so se sramovali, da jih je okarala Anica, ki je bila najmlajša mej njimi, tudi so se nekoliko bali, da bi res česa ne povedala v šoli, zato so umolknili in jo nekako poparjeni hitro pomikali dalje. Anica je pa stopila k Nacku, ki je hvaležno jo pogledujoč brisal z rokavom solzne oči, in ga lahno pobožala po mehkih licih.

„Nič ne maraj, Nacek, nič! Saj ni res, kar so govorile one grdobe grde. Ali se nisi učil, da se škof samo na lahno dotaknejo lica birmančevega, da ga s tem opomnijo, naj bo trden v veri?“

„Seveda sem se učil, pa sem zopet vse pozabil. I, saj nazádnje še menda res ne bom šel k birmi, ker si ne morem nič zapomniti tega, kar se učim“, odgovori žalostno in zopet ga posili jok.

„Le čakaj, se bova pa skupaj učila, pa ti bom jaz pomagala, kedar ne bo šlo“, tolaži ga Anica. In res, precej začneta skupaj ponavljati, kar so se učili v šoli. Odslej sta bila vedno zamišljena v učenje; v šolo in iz šole

gredé ga je Anica izpraševala in mu razlagala, česar ni razumel. Nacek je bil sicer precej trd, a vendar ga je pridna učiteljica njegova slednjič spravila tako daleč, da so ga jedenkrat gospod pred vsemi pohvalili, na veliko veselje Aničino, a na jezo in sramoto njegovih nagajivih tovarišev.

(Konec prih.)

Spomini iz otročjih let.

(Piše L. Černej.)

21. Na božji poti.

Zivo se spominjam svoje prve božje poti. Takrat sem bil še zelo majhen, jedva sem imel polpeto leto. Stariši me niso mislili vzeti s seboj, češ, sama nadloga je s takim otrokom. No, prosil sem tako lepo, da sem jih preprosil. In tako je bilo določeno, da se peljem tudi jaz.

Komaj se je začelo tisto jutro svitati in že sem bil po koncu. Ko je vzhajalo zlato solnce daleč na izhodu izza dremajočih gričev, je že drdral naš voz po veliki cesti. Jutrajna sapica je pihljala in ptiči so prepevali. Vse se mi je zdelo mnogo lepše in veselejše nego navadno. Kaj čudo, da je hotela moja prevelika radost duška: zavrisnil sem, kolikor se je le dalo! Konj se je tako vstrašil, da je skoraj z nami v jarek skočil. Mati so me malo posvarili in mi razložili po otročje namen božje poti. Ko pa so videli, da mi je težko, zelo težko, so mi rekli, da še to sedaj nič ne škodi, ker ima Bog veselega otroka tudi rad. Samo v cerkvi naj bodem popolnoma tih in naj lepo molim. — Bil sem potolažen s prepričanjem, da še nisem razžalil Boga, a vriskal vendar nisem več.

Ko smo se pripeljali v namenjeni kraj, so šli oče preskrbet konja, a midva z materjo sva se napotila naravnost v cerkev. Pregledoval sem vse: oltarje, okna, orglje i. t. d. ter primerjal z upravo naše domače hiše božje. Marsikaj bi bil rad vprašal, toda mati so vsakokrat položili prst na usta in jaz sem poznal to znamenje. Trikrat sem začel, a potem nič več.

Ustavila sva se z materjo sredi cerkve. Nisva čakala dolgo, kar je zaklenkal zvonček. Pogledal sem črez glave klečečih ljudij, odkod bodo prišli mašnik; v istem trenutku pa so že bili na prižnici. To se mi je čudno zdelo. Začel sem iskati z očmi stopnice na prižnico — a ni jih bilo najti. Bile so namreč iz zakristije, kjer se duhovniki opravljajo, naravnost skozi zid, tako, da se niso v cerkvi nič videle.

„Mati, kako so pa gospod — — —“ „Gor prišli?“ sem hotel vprašati — na glas seveda — a mati so me prehiteli s pomenljivim pogledom in umolknil sem.

Pridno sem poslušal pridigo in še danes vem neko dogodbo, ki sem jo slišal takrat. No, pri vsej pazljivosti mi ni ušla iz glave uganka, kako neki so prišli mašnik na prižnico. Sklenil sem, natanko paziti, kam bodo šli po pridigi.